

**GREATER
STAVANGER**

TERTIALRAPPORT

Q1 2017

Bedring i arbeidsmarkedet og en gryende optimisme i næringslivet

Arbeidsmarkedet i regionen har hatt en positiv utvikling i først tertial 2017 og ser ut til å være i bedring. Rogaland har fortsatt klart høyest arbeidsledighet i landet, men sammen med en nedgang i varslede oppsigelser og permitteringer ser vi tegn til en gryende optimisme i næringslivet som gir grunnlag for forhåpninger om en fortsatt positiv utvikling framover. Det positive bildet forsterkes ved at det også var rekordmange nyetableringer i regionen første kvartal 2017 og at Stavanger hadde størst boligprisvekst blant storbyene i Norge. I følge SR-Bank sine undersøkelser har bedriftene i Rogaland ikke vært så optimistiske de siste to årene som de er nå. Også bedrifter med høy oljeeksponering er optimistiske med hensyn til framtidsutsiktene.

Første del av 2017 har vært preget av et høyt aktivitetsnivå for Greater Stavanger. Fokus har vært på sentrale strategiske prosesser, der de overordnede målene er å bidra til at det skapes flere arbeidsplasser og at regionen utvikler en mer diversifisert næringsstruktur.

En hel region jobber sammen og det var en viktig dag da det den 23 februar ble klart at Fornybar AS blir lagt til vår region. Greater Stavanger deltok aktivt i arbeidet og ser at samarbeidsmodellen var svært vellykket. Vi tar dette videre som grunnlag for innsatsen som nå pågår i regionen for å få Landbruksdirektoratet til Rogaland. Vi vil gjerne kunne bidra til å få direktoratet lokalisert til fylket med den tyngste og mest komplette verdikjeden innen landbruksnæringen i landet

Vi ser at bedriftenes vekstpotensial i stadig større grad er avhengig av et internasjonalt marked og en internasjonal orientering. Samtidig som det er sentralt for næringslivet å være tilstede i eksisterende internasjonale markeder, er det et økende behov for å identifisere nye framvoksende markeder, allianser og muligheter. Greater Stavanger har i første tertial 2017 lagt til rette for bedriftseksponeringer gjennom delegasjonsreiser til verdens største olje/gass messe OTC i Houston, til SXSW i Austin for innovasjon og tech-bedrifter, og ikke minst har vi for første gang sammen med bedriftsklyngen Alloyance deltatt i Hannover på en av verdens største industrimesser.

En prioritert oppgave i første tertial har vært arbeidet med revidering av Strategisk næringsplan. Ambisjonen er at planen skal gi kapitaleiere, gründere og etablert næringsliv, offentlig sektor, FoU aktører og innbyggere en felles forståelse av hvilken retning regionen ønsker å gå i. I tillegg til å bidra til at sentrale aktører i regionen hver for seg jobber i en felles retning, vil planen også legge grunnlag for konkrete satsinger og samarbeidsprosjekter i årene framover. Vi vil etablere en felles forståelse av regionens utfordringer og muligheter og mobilisere en sterk felles vilje og handlekraft på regionens vegne. Arbeidet er nå i slutfasen. Aktørene som har vært involvert vil i mange tilfeller være de samme som har eierskap og handlekraft til å gjennomføre strategiske grep innenfor sine respektive områder. Greater Stavanger jobber derfor aktivt med å identifisere og etablere prosesser og mekanismer der målsettingene i planen blir fulgt opp konkret og resultater blir målt.

May Endresen
Fungerende adm. direktør

STYRKE KOMPETANSE- OG TEKNOLOGIOVERFØRING

Norway Pumps & Pipes

Formålet med Norway Pumps & Pipes (NP&P) er å være et verktøy som skal bidra til kunnskapsutvikling, verdiskapning, teknologioverføring og skape arbeidsplasser i regionen, basert på faglig samarbeid mellom medisin og olje& gass.

Prosjektet er basert på en modell som Houston har utviklet og benyttet med suksess. Siden 2007 har Pumps & Pipes i Houston arbeidet for å legge til rette for teknologi- og kunnskapsoverføring innenfor energi, medisin og romfart. Målsettingen er at Pumps & Pipes skal fungere som en plattform for å bringe sammen grupper av fagfolk som ellers ikke ville hatt mulighet til å samhandle. På denne måten er det et redskap og en møteplass for å kunne overføre kunnskap og dele utfordringer på tvers av sektorer for å fremme unike tverrindustrielle samarbeid som kan skape nye innovasjonsteknologier på tvers av sektorene.

Målsettingene er å bidra til kunnskapsutvikling ved bruk av eksisterende kunnskap og teknologi på nye områder, øke verdiskapning i regionen ved å skape bedre/mer effektive tjenester og produkter og bidra til å skape nye arbeidsplasser for å produsere nye produkter og trygge eksisterende arbeidsplasser ved å generere mer arbeid.

NP&P skal skape arenaer for utveksling av kunnskap, for slik å skape nye idéer til smarte løsninger på komplekse problemer. I en slik fase, før idéen «er født», er det i liten/ingen grad tilgjengelige midler i virkemiddelapparatet. Samtidig er det et behov for at noen bruker tid og ressurser på å ta initiativ, planlegger, gjennomfører og følger opp slike aktiviteter. Dette utgjør et «strukturelt hull» i forholdet mellom behov og virkemidler. Lenger ut i modningsfasen av en idé finnes det mange virkemidler som kan være relevante for utvikling, gjennomføring av prosjektet, kommersialisering av ny teknologi osv, som mer modne idéer og prosjekter som kommer ut av NP&P kan kobles opp mot. Rollene til Norway Pumps & Pipes er å være en tilrettelegger ved å arrangere møteplasser hvor fagpersoner møtes og ved å stille disponibelt kunnskap som finnes blant partnerne. Norway Pumps & Pipes skal også være en driver ved å finansiere oppstart/tidlig fase av lovende prosjekter og ved å stille krav til leveranser og presentasjoner for å sikre fremgang. Nye løsninger skal synliggjøres gjennom publikasjoner, konferanser, utstillinger og media omtale.

Greater Stavanger leder styringsgruppen for Norway Pumps & Pipes, der SUS, UiS, IRIS, Stavanger kommune, Validé, NOV og NSCC er medlemmer. I tillegg ivaretar Greater Stavanger sekretariatsfunksjoner for styringsgruppen. IRIS har ansatt prosjektleder. Greater Stavanger deltar også i kommunikasjonsgruppen som består av kommunikasjonsansatte fra hver partner. Kommunikasjonsgruppen har bidratt til designet av strategidokumentet, publisering av nyhets saker til nett og utarbeidelse av grafisk materiale.

Så langt er åtte forprosjekt tildelt midler i 2016 og 2017. I første tertial 2017 er det gjennomført fire lunsjseminar der forprosjektene har presentert sine løsninger. Det har vært stor interesse for lunsjseminarene. Av forprosjektene har ett (Tidewave) fått tildelt midler fra Forskningsrådet med én million kroner til videre utvikling. Et prosjekt (Fysiske krefters rolle i spredning av kreft) har søkt om videre finansiering via Kreftforeningen og et prosjekt har søkt om midler via Forskningsrådets program BEHANDLING (Ikke-invasiv vurdering av stenoser i kransarteriene basert på datamodellering og bildediagnostikk)

Mulighetsterminalen

Mulighetsterminalen har i første tertial fokusert på informasjonsmøter for de som akkurat har begynt på dagpengeordningen og de som har brukt opp sin rett til dagpenger. I samarbeid med NAV og Stavanger kommune, er disse informasjonsmøtene blitt til et eget konsept. Her blir de aktuelle arbeidsledige innkalt til et fellesmøte på Mulighetsterminalen, hvor de får informasjon om deres rettigheter, plikter, muligheter, hvilken service/hjelp de kan få av NAV.no og av de lokale NAV kontorene. I tillegg får de en oppdatering i arbeidsmarkedet.

Mulighetsterminalen har tidligere opprettet satellitter i Sandnes, Randaberg og Bryne. Disse drives av frivillige arbeidssøkende som skaper aktiviteter for andre arbeidssøkende slik at tilbudet når bredere enn Stavanger. Engasjementet til de frivillige har ført til både praksisplass og fast jobb.

Aktiviteten "Jobbdrøs" er godt etablert og veldig bra besøkt arrangement. Hver torsdag møter mellom 100-130 personer opp for å få med seg de reserverte ledige stillingene igjennom NAV Marked. Det er også i første tertial blitt arrangert et lignende arrangement for ungdom i aldersgruppen 18 - 30 år kalt "Jobbmuligheten". Dette er blitt arrangert ukentlig, og har fått svært gode tilbakemeldinger.

Mulighetsterminalen har også gjennomført et eget prosjekt som retter seg mot ungdom i aldersgruppen 18 - 24 år med behov for individuell oppfølging til å søke jobb, videregående skole eller læreplass. I tillegg til individuell oppfølging, har ungdommene fått opplæring og blitt formelt sertifisert til å fly droner. Av totalt fem deltagere, har to fått fast jobb og én har fått arbeidstrening hos Aeroview.

Mulighetsterminalen har i dag blitt en god merkevare. Arbeidsministeren og Statsminister besøkte Mulighetsterminalen i vår og fortalte blant annet at Mulighetsterminalen i Stavanger har blitt en «snakkis» rundt om i landet som et tilbud mange andre kommuner og arbeidssøkende er misunnelige på.

Flere byer har vært i kontakt med Mulighetsterminalen for å få informasjon til å starte opp en lignende arena. Til nå er det kun Bergen by med Mulighetsbanken som har klart å etablere det samme, men med tilbud kun én gang i uken. Tilbakemeldingen fra de som enda ikke har fått det til, er at de ikke klarer å etablere det unike samarbeidet vi har mellom NAV, kommunene og næringslivet. Samarbeidet gjør det mulig å benytte seg av godt faglig personell slik at det kan tilbys et godt tilbud til de arbeidssøkende i regionen.

I første tertial har det vært en økning i besøket av arbeidssøkende i forhold til samme periode i fjor. I de beste ukene har det vært mellom 500 - 1000 personer innom på de forskjellige arrangementene. Mange er selvsagt gjengangere på flere typer arrangement. Det har også blitt gjennomført utallige jobbmesser hvor arbeidsgivere kommer og presenterer ledige stillinger og muligheter rundt om i landet. Her har lokale, nasjonale, internasjonale rekrutterere og bedrifter vært på besøk.

Årskonferansen 2017

Årskonferansen er et viktig redskap for Greater Stavanger til å utøve funksjonen som regional tankesmie. Konferansen setter viktige forhold for regionens utvikling på dagsordenen, i perspektiver som favner både nærings- og samfunnsutvikling. Konferansen skal gi kunnskap og formidle scenarier som er nyttige i langtidsplanlegging for aktører i både privat og offentlig sektor. Analyser og rapporter blir utarbeidet til konferansen, for å hjelpe partnerkommunene i deres arbeid med å analysere og forstå samfunnsutviklingen. Målgruppen til konferansen er ledere og øvrige beslutnings-takere i næringslivet, academia og offentlig sektor. Høstens konferanse er den syvende i rekken. De

siste fire årene har konferansen samlet godt over 200 deltakere fra næringsliv, kunnskapssektoren og offentlig sektor.

I første tertial er tema for høstens konferanse blitt ferdigstilt. I år vil fokus være på de nye initiativene knyttet til omstilling i regionen som begynner å gi resultater. Det er en enorm vilje til å satse i regionen for å skape nye vekstnæringer, og man vil på konferansen løfte frem disse for å ytterligere skape en mobilisering rundt initiativene. I første tertial er rammene for konferansen blitt fastlagt, samt innretning på analysearbeid gjennomført.

Møter for næringsansvarlige

Målsettingen med møtene for næringsansvarlige er å skape en arena for informasjonsutveksling og kontakt mellom kommunenes næringsansvarlige, og mellom kommunenes næringsansvarlige og Greater Stavanger. Det ble gjennomført ett møte for næringsansvarlige i løpet av første tertial 2017.

SAMARBEID MED OG UTVIKLING AV BEDRIFTSNETTVERK OG KLYNGER

MIT REAP

MIT REAP er verdens fremste program for å utvikle og forbedre innovasjons og entreprenørskapsstrategier på regionalt nivå.

Prosjektet er basert på bred involvering av aktører innen offentlig sektor, akademisk, entreprenører, store selskaper og kapitalmiljøene. Lokalt har SR-bank bidratt med midler slik at Stavangerregionen kan delta i programmet sammen med flere av verdens ledende byregioner. Greater Stavangers rolle i prosjektet er at vi er den regionale koordinatoren for Stavangerregionen/Rogaland. Vår region har to deltakere i kjerneteamet som jobber på tvers av Sørvest-Norge: Kristin Reitan Husebø (GS) og Tore Medhus (SR-bank). I den rådgivende styringsgruppen deltar Birger Haraldseid fra Greater Stavanger sammen med flere departement og statlige institusjoner som forskningsrådet og Innovasjon Norge. MIT i Boston er faglig ansvarlig og professor Torger Reve fra BI leder det norske teamet.

Hensikten med programmet er å stimulere til mer innovasjonsdrevet entreprenørskap. Samarbeidet hvor regionale aktører i Ålesund, Bergen, Stavangerregionen og Kristiansand deltar har nå kommet inn i en ny fase. Aktører fra alle de fire regionene var samlet i Stavanger i august for å gå videre med å definere hvilke prosjekter som skal stå i fokus når det skal etableres en strategi for hvordan vi skal kunne lykkes bedre med innovasjonsdrevet entreprenørskap i Sørvest-Norge.

I januar ble utkastet til strategien sendt til fagansvarlig i MIT Boston, og er nå godkjent.

Hovedgrepet er at BI og Torger Reve sammen med UIA, UIS, Høgskulen på Vestlandet og NTNU Ålesund går sammen i et konsortium for å videreutvikle og gjennomføre strategien. Det vil også bli etablert lokale team i hver region hvor de fem interessentgruppene er representert (Myndigheter, akademisk, store selskaper, entreprenører og risikokapital). Greater Stavanger har ansvaret for koordineringen i Rogaland.

Det er i første tertial blitt bestemt at de tre hovedaktivitetene fremover er:

Sommerskole for gründere

Dette er en vellykket arbeidsform som er mye brukt i andre land, men som ikke har en tradisjon i Norge. Ønsket er å samle gründere for en akselerator-øvelse over fem dager basert på MIT sitt program og med en MIT-professor som faglig ansvarlig sammen med Torger Reve fra BI og NTNU i Ålesund som teknisk arrangører. Greater Stavanger vil fungere som koordinator sammen med SR-Bank sitt gründerhus-aktiviteter som skal sikre at 10-15 gründere fra Rogaland kan delta i denne første runden. UIS er også involvert som en del av det faglige nettverket.

Oppskalering av virksomheter

Dette er en blindsoner i det norske virkemiddelapparatet som MIT REAP-teamet ønsker å fokusere på. Hensikten er bidra til at bedrifter i en vekstfase kan få hjelp på veien til å overvinne flere av de utfordringer vekst etter oppstart medfører, og på den måten gjøre det enklere å etablere flere arbeidsplasser og unngå at bedrifter med vekstpotensial kjøpes opp i en for tidlig fase. Intensjonen er å etablere et pilotprosjekt med oppstart tidlig i 2018, med deltakelse fra bedrifter i hele Sørvest-Norge. BI fungerer som fagansvarlig.

Innovasjonslabstruktur

Etablere et nettverk av innovasjonslabsentra i Sørvest-Norge. Hensikten er å øke aktiviteten og miljøet rundt eksisterende infrastruktur. Første pilot for dette ventes å komme i 2019.

Matindustrien

Videreutvikling av Det Norske Måltid – FUD Expo

Greater Stavanger har støttet opp om initiativet til Stavanger Forum og Ipax Mat i deres arbeid med å videreutvikle satsingen rundt Det Norske Måltid. Det Norske Måltid har over flere år bygd opp en sterk identitet som en av de viktigste matkonkurransene i landet. Mulighetene for å bygge videre på konseptet med en mat-expo er tilstede i vår region. Norge satser sterkt på mat og reiseliv og en mar-expo vil kunne bli en viktig arena for å styrke måltidsnæringen og mulighetene for øvrige sektorer som er tilknyttet den. Prosjektet er i et forprosjekt fase, og Greater Stavanger er opptatt av at skal en satsing på en mat-expo lykkes må den være forankret i de rette matmiljøene nasjonalt og fra næringsaktørene.

Nyhetsbrev for havbruk i Rogaland

Havbruk i Rogaland har store muligheter for vekst. Blue Planet, Greater Stavanger og Næringsforeningen i Stavangerregionen startet i første tertial opp et nyhetsbrev som regelmessig skal sette fokus på interessante nyheter og prosjekter relatert til havbruksnæringen i vår region. Nyhetsbrevet når politikere og andre interesserte. Det er store nasjonale og regionale ambisjoner om vekst fra havbruksnæringen. Rogaland har gode forutsetninger for å ta del i veksten innen næringen. Vi har en sammensatt næringsklynge, med globalt ledende utstyrleverandører og verdensledende selskaper innen forskning og produksjon av fôr og akvakultur. Rogaland er det sjette største oppdrettsfylke, og har nasjonale og internasjonale lakseoppdrettere med ambisjoner om vekst. I tillegg er det kort avstand til det europeiske markedet for salg av sjømat.

Matbynettverket Delicé

Stavangerregionen har målsetting om at matnæringen vår skal ha en tydelig posisjon i norske og europeiske matmarkeder for kvalitetsmat og differensierte produkter. Næringen står sterkt og er også av stor nasjonal betydning.

Matfestivaler, kokker i verdensklasse, de eneste to restauranter i Norge utenfor Oslo med Michelin stjerne, samt en livskraftig måltidsnæring har bidratt til å styrke Rogalands omdømme som matfylke. For å bidra til å bygge strategiske allianser har regionen gjennom flere år vært en aktiv deltaker i det internasjonale matby-nettverket [Delicé](#).

Délice er et globalt nettverk bestående av byer som bruker mat som strategisk virkemiddel i identitetsbygging, utvikling og profilering. I 2017 har Délice følgende medlemsbyer: Barcelona, Birmingham, Bordeaux, Brussel, Cape Winelands (Sør-Afrika), Chicago, Guangzhou (Kina), Göteborg, Helsinki, Hong Kong, Izmir (Tyrkia), Lausanne, Leipzig, Lisboa, Lyon, Madrid, Montreal, Puebla (Mexico), Riga, Stavanger, Torino, Turin (Italia), Århus. Lyon har sekretariatsfunksjonen og Brussel innehar presidentskapet i nettverket.

Délice-nettverket har fem strategiske satsingsområder som danner grunnlag for det faglige innholdet i nettverksmøtene: City marketing, Education and transmission, Local products, Health and nutrition, Excellence of chefs.

Formelt er det Stavanger kommune som er medlem i matbynettverket. Lokalt har Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og Greater Stavanger inngått en samarbeidsavtale om deltakelsen. Greater Stavanger fungerer som sekretariat og leder den regionale styringsgruppen som består av Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, Greater Stavanger, UiS, Gladmat, Måltidets Hus og Region Stavanger.

Nettverket spiller en viktig rolle for regionens satsning med å bygge strategiske internasjonale allianser innenfor matnæringen. Lykkes en i denne satsningen, vil økt matturisme kunne bidra til flere arbeidsplasser og økt verdiskaping i regionen.

I første tertial 2017 ble det i mars arrangert nettverkssamling for Délice i Montreal under vinterfestivalen [Montreal en lumiere](#).

Alle Délicebyene fikk tilbud om å sende en kokk for gjestespill på en utvalgt restaurant i Montreal. Reise og opphold for kokk var betalt av arrangør av festivalen. Fra Stavanger deltok Kjartan Skjelde. Han tok med seg en femretters meny over Atlanteren. Stavanger er eneste norske by som er med i nettverket, og tidligere har Skjelde hatt flere av kokkene fra de andre 21 byene på besøk i sin restaurant Tango i Stavanger. Målet med gjestespillet var at kokkene skal utveksle erfaringer og bidra i omdømmebygging for at byene skal være attraktive matdestinasjoner. To kvelder fikk Masterchef-kokk Kjartan Skjelde ta over restaurantkjøkkenet til Chez Victorie i Montreal for å vise frem hva Stavangerregionen kan by på som matdestinasjon.

Gjestespillet fikk stor oppmerksom og NRK Rogaland hadde et 3,5 minutts innslag med Kjartan Skjelde om gjestespillet, Delice-nettverket og Michelinstjerner til byen. Rogalands Avis hadde en helsides artikkel og det ble også publisert en artikkel i fagmagasinet Horecanytt. Slik omdømmebygging av Stavanger som matregion gjennom fokus på gode råvarer, matopplevelsene og de fantastiske folkene som lager og presenterer maten, er viktig for å trekke tilreisende til regionen og bygge identitet og kjennskap til matfylket Rogaland. Det ble også produsert to videosnutter som ble spredd i sosiale medier. Videosnittene fikk stor oppmerksomhet både lokalt og internasjonalt.

Alloyance

Greater Stavanger har bistått 16 bedrifter i å etablere et bedriftsnettverk innen avansert mekanisk industri. Initiativet har vært et viktig grep for å formalisere et tettere samarbeid mellom bedriftene. Studier viser at bedrifter som lykkes med å formalisere bærekraftige samarbeid, øker sjansen for å oppnå høyere verdiskaping totalt sett. Bedriftene i nettverket skal samarbeide om felles markedsføring og felles arbeid mot nye internasjonale markeder. Bedriftsnettverket har etablert et eget selskap under navnet Alloyance.

Greater Stavanger har utarbeidet forretningsplan og søknad om støtte fra Innovasjon Norge. Midlene ble tildelt i februar 2016, og har gjort det mulig å ansette en leder av klyngen på fulltid. Greater Stavanger fortsetter å støtte opp om Alloyance, og har i første tertial 2017 bistått nettverket med å følgende prosesser:

- Gjennomført forrankingsmøter med SINTEF Raufoss miljøet som FoU-partner i en Arenaklynge-søknad.
- Utarbeidet skisse for Arena-søknad mot Innovasjon Norge for avklaring om videre prosess med en eventuell hovedsøknad.
- Bistått i planlegging og gjennomføring av Alloyance sin stand og markedsføring på Hannover industrimesse 2017. Greater Stavanger var representert på messen for blant annet å lære hvordan andre regioner/land støtter opp om næringslivet gjennom et bredt samarbeid rundt stand og markedsføring. I tillegg markedsførte vi Invest in the Greater Stavanger region.
- Alloyance-bedriftene har i første tertial begynt å lande de første ordrene som et direkte resultat av samarbeidet. Dette er svært gledelig og utviklingen framover blir veldig interessant.

Aqua Technology

Greater Stavanger og Blue Planet har prosjektledelsen i bedriftsnettverket Aqua Technology. Rogaland har verdens fremste teknologibedrifter innen offshore og havbruk. De 16 bedriftene i Aqua Technology har utgangspunkt fra dette miljøet og en ambisjon om å være med å utvikle framtidens teknologiske løsninger til effektive matproduksjon i sjø. I nettverket skal bedriftene samarbeide om å styrke felles konkurransekraft mot havbrukssektoren, styrke samhandlingen mellom bedriftene og utvikle felles arbeidsmetoder og kompetanse. Nettverket vil ha et særlig fokus på prosjektene som springer ut fra Fiskeridirektoratets utlysning på utviklingskonsesjoner, hvor havbruksnæringen utvikler framtidens oppdrettsanlegg.

Første tertial er følgende prosesser gjennomført i nettverket;

- Døgsamling på Byrkjedalstunet i februar med faglig innput på muligheter i markeder og identifisering av kostnadsdrivere.
- Et av prosjektene som ble født på Byrkjedalstunet har nettverket gått videre med for å utvikle. Konseptet baserer seg på oppdrett i sjø i nye og eksponerte områder. Idéen baserer seg på bruk av oppjekkbare rigger med nye innovative autonome merder stående på utsiden av riggen. Kostandsrammen prosjektet arbeider etter er 500 millioner kr, og vil søke utviklingstillatelser hos Fiskeridirektoratet.
- I mars ble det gjennomført Busiess-to-Business møter for nettverket opp mot fem potensielle kunder som alle har nye konsepter som skal utvikles for havbruksnæringen
- I tillegg er det gjennomført en rekke møter på mulighetene som ligger i utviklings av større smolt-anlegg på land
- Gjennomført en kartlegging av samtlige nye utbygginger av smolt-anlegg som er planlagt
- Fem nye bedrifter ønsket seg inn i nettverket første tertial, men styringsgruppen i Aqua Technology har gjort en prisiipielt vedtak om ikke å øke medlemsmassen.

Velferdsteknologi

Arbeidet I første tertial i Norwegian Smart Care Cluster (NSCC) har i stor grad vært konsentrert rundt tom områder, nemlig finansieringen/etableringen av NSCL (Norwegian Smart Care Lab) og søknadsprosessen rundt en mulig oppgradering av klyngestatusen til NCE. Når det gjelder NSCL, så har finansieringen endelig kommet i boks ved at Innovasjon Norge har stilt veldig opp og arbeidet med etableringen vil bli forsert. Når det gjelder NCE-søknaden, så har det blitt jobbet svært godt fra klyngeledelsen, tett fulgt opp av veileder fra Innovasjon Norge, rundt dette. Nåløyet i forbindelse med NCE er syltynt, men klyngen har gjort et godt arbeid og stiller på nivå med andre søkere.

Spaceport

Greater Stavanger er invitert med for å legge til rette for en romfartskonferanse i Stavanger sommeren 2017. Dette er en oppfølging og videreføring av tidligere initiativ som Space Energy står bak, og hvor det de siste årene har vært etablert kontakt med flere av NASAs forskingssentra. Romfartsindustrien er i sterk endring, og det viktigste elementet er at den nå går fra å være totalt myndighetsdrevet til å bli kommersiell med et nytt aktørbilde.

Hensikten kan oppsummeres med:

- Muligheter for norsk høykompetanse og leverandørindustri.
- Muligheter for kompetanseoverføring mellom en rekke næringer.
- Materialteknologi, drivstoff, kunstig intelligens, robotisering, miniatyrisering mv.

Spaceport 2017 planlegges arrangert på Stavanger Forum, Vitensenteret ol. midt i juni 2017.

Oppfølging av olje- og gassklyngen

Greater Stavanger har i første tertial hatt løpende kontakt med olje- og gassklyngen. Vi har jevnlig møter med representanter fra næringen, og holder oss oppdaterte på hva som skjer slik at vi kan bistå partnerne med informasjon og oppdateringer. Greater Stavanger sørger også for at styret holdes orientert da olje- og gassnæringen fremdeles er en av regionens største næringer.

Andre aktiviteter Greater Stavanger har deltatt i relatert til olje- og gassklyngen første tertial:

- Deltakelse i konferansekomiteen for «Leverandørindustriens Nordområdekongress».
- Deltakelse i Næringsforeningen sin ressursgruppe for energi.
- Tilrettelegging for kontaktmøter mellom oljeselskapene og leverandørselskapene og det regionale lederskapet.
- Rundebordssamtaler med et tverrsnitt av næringskatørene i forbindelse med Strategisk næringsplanarbeidet.
- Deltakelse i arbeidet med å forberede en klyngeøknad inn mot Innovasjon Norge-systemet for en Arena eller tilsvarende status for vår olje- og gassklynge.
- Deltatt i forberedelser og vært sparringspartner med arrangørene av nyskapingen Stavanger Energy Conference som arrangeres i første halvpart av juni på Rosenberg.

Fornybar energi

23. februar ble det klart at fondet Fornybar AS blir lagt til vår region. Siden er det skjedd veldig lite med etablering av fondet. Først i revidert nasjonalbudsjett kom det fram at ansvaret for etableringen er flyttet fra Olje- og energidepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet. Vi ser positivt på endringen fordi Nærings- og fiskeridepartementet mest sannsynlig vil bruke samme modell til etablering av fondet som ble brukt ved opprettelsen av AS Nye Veier. Det vil si at man etablerer først et interimsstyre med oppgave å etablere et driftsstyre. Da har vi anledning til å spille inn både krav til kompetanse og navn på personer med solid kompetanse og erfaring av ledelse av slike fond. Da vil vi ha muligheter til å spille inn lokale kandidater dersom slike finnes. Greater Stavanger arbeider videre med SB Advisory om dette.

Greater Stavanger har også i løpet av første tertial fått henvendelser fra aktører som søker råd om hvem de kan samarbeide med eller hjelp til konseptutvikling av fornybare løsninger.

Sammen med en rekke industriaktører i hele fylket har Greater Stavanger deltatt i arbeidet for å få formalisert en klyngeoppsatsing for havvind; Norwegian Offshore Wind Cluster.

Denne prosessen har samlet aktører som allerede har fått oppdrag i dette markedet og aktører som ønsker å omstille seg til slike oppdrag.

Greater Stavanger har i perioden også vært medarrangør for:

- Mulighetsmøter med Norwegain Energy Partner vedrørende Havvind
- Norcowe Science Meets Industry (UIS har vært Norcowe partner)
- Møter i forbindelse med etableringen av Norwegian Offshore Wind Cluster

Greater Stavanger har i perioden deltatt i følgende prosesser vedrørende fornybar energi og etablering av aktivitet rundt fornybarpotensialet vårt:

- ONS sin Clean Tech komité for ONS 2018
- Programkomiteen for Norcowe Science Meets Industry
- Programkomiteen for Egersund Energy Summit
- Styret for Norwegian Offshore Wind Cluster

Klyngeutvikling – bedrifter i regionen innen automasjon og elektronikk

ABB Robotics tok i mars 2017 kontakt med Greater Stavanger med en ide om å samle FoU tunge bedrifter innen segmentet automasjon og elektronikk, for å se på hvordan et formelt klynge-samarbeid kunne bidra til å styrke bedriftene samlet sett. Initiativet hadde utgangspunkt i at Rogaland må skape et forum for tett samarbeid innenfor konkrete fag og disipliner. I dag mangler det et forum for Forskning og Utvikling innenfor automasjon, elektronikk og tilhørende software.

Den industrielle revolusjonen 4.0 er høyt på agendaen internasjonalt og i Norge. Den teknologiske utviklingen skjer raskere og raskere og det er en erkjennelse at bedriftene i regionen ikke kan følge med på utviklingen og trendene alene. Dette gjelder områder som IoT, Big data, sertifiseringskrav som kommer, større krav til testing, automasjon, robotisering m.m. Utgangspunktet var hvordan kan vi forme en sterk klynge i denne regionen (Rogaland) for å hjelpe hverandre, lære fra hverandre for å samme bli en sterkere region.

Første møtet ble avholdt på Måltidets Hus den 15. mars, hvor bedriftene diskuterte sammen hvilke muligheter et mer formelt samarbeid kan skape på sikt. Viktigheten av initiativet ble bekreftet av samtlige. Det ble spesielt lagt vekt på at bedriftene har altfor lite kjennskap til hverandre og samarbeider for dårlig. Vi har sterke miljøer som har mye å lære av hverandre. Bedriftene ønsker å se på en rekke områder for samarbeid, og vil ha fokus på å bygge en felles kunnskapsplattform for deling. Bedriftene vil møtes fast framover og har bedt Greater Stavanger holde i prosjektledelsen foreløpig, samt å koordinere overfor UiS.

Følgende bedrifter deltok på første møtet; ABB Robotics, Laerdal, Zaptec, Roxar, Westcontrol, Westcontrol Robertson, Kverneland Group, ECS-Automation, IKM Electro, Tine Meieri Jæren, Bartec-Pixavi og UiS

Medieklyngen

NRK Eiendom vurderer for tiden NRK sin eiendomsmasse. Sammen med NRK sitt oppdrag om å styrke mediemangfoldet, har dette utløst en prosess hvor viktige medieaktører som f.eks. Stavanger Aftenblad, UiS, RA, TV Vest med flere vurderer en samlokalisering a la det man har gjort i Bergen gjennom Media City Bergen. Greater Stavanger er foreløpig prosjektleder i en utredningsprosess som er godt i gang. Utredningen skal vise konsekvenser, positive og evt negative, ved en samlokalisering og fungere som beslutningsgrunnlag for eierne.

Greater Stavanger har også tatt initiativ til at det opprettes klyngeaktiviteter som f.eks. nettverksmøter mellom aktørene. Vi er i en prosess med NCE Media for å se på mulighetene til at det opprettes en satellitt av den norske medieklyngen i vår region med dedikerte ressurser og i nært samarbeid med klyngen i Bergen.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Greater Stavanger har i første tertial fulgt opp arbeidet med utviklingen av Samfunnssikkerhetssenteret i Rogaland (SASIRO). Arbeidet rundt Sasiro går nå inn i en ny fase når det nå er vedtatt at tilkomst tunellen på Randaberg skal videreføres tom test og treningstunell for redningsetatene, som en del av Rogfast-prosjektet.

Greater Stavanger er nå anmodet å bistå i det videre arbeidet og vi skal ha avklaringer rundt dette i løpet av andre tertial.

STYRKE INNOVASJON OG NYSKAPING

Strategisk næringsplan

Greater Stavanger har fått i oppdrag å revidere den strategiske næringsplanen for Stavangerregionen. Arbeidet ble påbegynt i 2016 og forslag til ny plan skal legges fram for styret i Greater Stavanger til førstegangsbehandling i juni 2017.

Det har vært bred involvering og mobilisering av regionale aktører i arbeidet med planen. Styret i Greater Stavanger er styringsgruppe, og møtene Greater Stavanger jevnlig arrangerer for næringsansvarlige fungerer som referansegruppe.

12 arbeidsgrupper, som består av aktører fra både offentlig sektor, akademia og privat næringsliv, har levert bidrag til planen. Det har vært deltakelse fra partnerkommuner i alle arbeidsgruppene. I tillegg har Greater Stavanger vært i dialogmøte med politisk og administrativ ledelse i partnerkommunene for å få innspill til planens innhold og innretning.

Organiseringen av arbeidet med strategisk næringsplan tar utgangspunkt i strukturen fra nåværende næringsplan med drivere for verdiskapning og næringsklynger. I tillegg til driverne og næringene som allerede finnes i gjeldende plan, er det i arbeidet blitt lagt til to nye områder: nye næringer og reiselivsnæringen. Energiklyngen er blitt delt inn i fornybar energi og olje og gass. Matklyngen har også blitt delt inn i to: blå- og grønn sektor.

Visjonen i gjeldende plan er at Stavangerregionen skal fremstå som åpen, energisk og nyskapende. Denne visjon legges også til grunn for den nye strategien.

Hovedmålet i nåværende plan; at Stavangerregionen skal være storbyregionen med størst konkurransekraft og verdiskapningsevne i landet, ønskes også videreført.

For å realisere dette hovedmålet er det med utgangspunkt i dagens situasjon avgjørende at det skapes flere arbeidsplasser og at det utvikles en bredere næringsstruktur i regionen. Dette er derfor planens delmål:

1. Videreutvikle og og skape høyproduktive arbeidsplasser
2. Utvikle en bærekraftig og diversifisert næringsstruktur

Utvikling av et bredere næringsgrunnlag anses å være av avgjørende betydning for å sikre fremtidig konkurransekraft og verdiskapningsevne.

Forutsatt at styret beslutter at planforslaget kan sendes relevante mottakere til uttalelse, vil planforslaget oversendes kommunene for politisk behandling rett over sommeren.

Impact Week

Impact Week arrangeres for tredje gang i juni 2017. Impact Week vil løfte frem dem som skaper endring, sprer kunnskap, viser vei og undersøker hva vi kan gjøre mer av for å skape vekst i regionen. Hvordan kan vi tilrettelegge for livslang læring og hvem tar tak og gjør en forskjell? Er det noe vi bør gjøre mindre av? Hva gjør vår region attraktiv? Hvilke grep har gitt god effekt? I år ser Impact Week prosjekter og tiltak som utgjør en forskjell for regionens kompetanse. Fremtiden vil kreve at vi tilegner oss ny kunnskap raskere og anvender ny lærdom i alle livets arenaer. Kompetanse inkluderer

mer enn utdanning og skolegang, det handler om samarbeidet mellom utdanning, forskning og arbeidsliv og vår evne til å lære nye ting.

Gjennom en serie foredrag, workshops og sosiale arrangementer vil Impact Week vise hva som utgjør en forskjell for små og store som bor og jobber i regionen. Arrangementene holdes på ulike steder i Stavangerregionen i tidsrommet 10.-15. Juni.

Impact Week arrangeres for 3. gang og Greater Stavanger er prosjektleder. Tidligere tema har vært Den grønne skiftet (2014) og Innovasjon (2016). Prosjektet har blitt presentert i Næringsssjefsmøte, Samhandlingsforum for konferanser og innovasjonsinitiativ samt hos en rekke eksterne aktører. Tema for årets Impact Week er kompetanse og tar utgangspunkt i revideringen av Strategisk Næringsplan.

I april ansatte Greater Stavanger en midlertidig prosjektmedarbeider i 40 % stilling som skal bistå i arbeidet med innovasjonsfestivalen frem til midten av juni. Det er også i første tertial blitt jobbet med å få flere samarbeidspartnere, samt opprettet en ny nettside og utviklet konseptet.

Nordic Edge Expo

Greater Stavanger har vært en sentral initiativtaker og bidragsyter i utviklingen av Nordic Edge Expo – en internasjonal konferanse om smarte byer og smarte hjem, som finner sted i Stavanger 26. - 28. september 2017. Det er tredje gang konferansen og utstillingen arrangeres.

Nordic Edge AS er eid av Greater Stavanger, Lyse, ONS, Hey-Ho-Let's Go, Region Stavanger, Smedvig Eiendom, Sparebank 1 SR-Bank, IRIS, Validé, Næringsforeningen. I tillegg har konferansen sponsorer som består av både offentlig og private aktører.

Det faglige utgangspunktet for Nordic Edge Expo er Stavanger sin status som fyrtårnsby i EU's satsing på smarte byer, samt tildelingen av den nasjonale klyngen for velferdsteknologi i 2014. Konferansen er en sentral del av Stavangerregionens overordnede satsing på smarte løsninger for by og region. Hensikten med Nordic Edge Expo er å forsterke regionens posisjon som en nasjonal og internasjonal foregangsregion innenfor smartteknologi, og dermed bidra til mer forskning og næringsutvikling innen området. Målet er å gjennomføre en internasjonal Smart City-konferanse etter modell for ONS som inneholder både konferanse, utstilling og demosights.

Greater Stavanger er bidragsyter på flere sett i planleggingen av tredje gjennomføring. Det planlegges et eget VIP-arrangement for partnerkommunene i samarbeid med KS. Dette skal inneholde ett miniseminar om internasjonale smarte samfunn (som en del av Stavanger Smart region), omvisning på utstillingsområdet, VIP-lunsj og anbefalinger om foredrag under konferansen. Videre er Greater Stavanger representert i Nordic Edge AS sitt styre og er hovedsponsor hvor bidragene er både faglig og økonomisk.

INTERNASJONALISERING

Europakontoret

Stavangerregionens Europakontor (SrE) har vært drevet siden 1993 som et ledd i regionens tilstedeværelse i Europa. Dette sikrer nærhet til EUs beslutningsmekanismer og muligheter til å følge relevante politiske felt på nært hold. Kontoret i Brussel sikrer et bredt kontaktnett av både offentlige og private aktører på europeisk, nasjonalt og regionalt nivå. Kommunene som står bak Greater Stavanger utgjør størstedelen av partnerskapet bak kontoret. De andre regionale partnerne er Haugaland Vekst med kommunene Bokn, Tysvær, Utsira og Haugesund, og videre Rogaland fylkeskommune, Lyse, Universitetet i Stavanger, Høgskolen Stord/Haugesund, IRIS, Stavangerregionen Havn IKS og Helse Stavanger HF (SUS), Nordic Edge AS (kom i første tertial med som nytt medlem).

Greater Stavanger fungerer som sekretariat for SrE og representerer således Europakontorets hjemlige kontaktpunkt. I tillegg er administrerende direktør i Greater Stavanger også daglig leder i Stavangerregionens Europakontor. Utover ansvar for økonomi og administrasjon, bistår Greater Stavanger spesielt med regional kompetanse, lokal nettverksbygging samt prosjektutvikling og oppfølging.

I første tertial er det gjennomført ett arbeidsgruppemøte og ett styremøte

Aktiviteten har vært rettet mot de to hovedsatsingsområdene helse og smartby. Dette har kommet til uttrykk gjennom aktiv deltakelse i helsenettverket CORAL, EIP AHA, engasjement i Nordic Edge Expo og gjennomføring av møter og seminarer med helse eller smartby som tema.

I første tertial har kontoret bl.a. lagt arbeid ned i planlegging og gjennomføringen av studiereise for styre og arbeidsgruppe til Sjømatmessen Seafood Expo med 19 deltakere. Planleggingen av delegasjonsbesøk fra DG energy trainee har opptatt tid og planlegging av kurs om EU/EØS for folkevalgte 20. - 21. september.

Gjennom statusen som «reference site» innen EU sitt innovasjonspartnerskap for helse (EIP AHA) har regionen mobilisert til flere helsemøter for å samhandle innen aktiv og sunn aldring. Det har blitt gjennomført et andre helsemøte med besøk fra erfaringsutveksling Sør-Danmark og Dansk Sunnhedsinnovation og Syd Danmarks Europakontor. Kontoret har i samarbeid med Greater Stavangerutarbeidet en møteserie innen Smartby for begge organisasjoners medlemmer. Hvorav det første møte ble gjennomført i februar. Se forøvrig eget avsnitt om Stavanger Smart region

Kontoret har tatt i mot delegasjonsbesøk fra UiS og tilrettelagt for planlagt besøk fra Stavanger kommune i juni.

WECP – Verdens energibyer

Arbeidet i WECP (World Energy Cities Partnership) er prioritert som en del av målsettingen om å styrke og utvikle regionens nettverk og samarbeid med sentrale energibyer. Stavanger kommune er medlemsby, men kommunen har lagt forvaltningen av medlemskapet til Greater Stavanger for å sikre et regionalt perspektiv.

WECP ble etablert i 1995 etter initiativ fra blant annet Stavanger og Houston for å skape en nettverksorganisasjon mellom ledende energibyer i verden. Organisasjonen har nå 19 byer fra fire verdensdeler som medlemmer.

Deltakelse i WECP gir en unik mulighet for kommunikasjon med ledere fra verdens energihovedsteder når det gjelder dagens situasjon på oljemarkedet, omstillingstiltak og eksempler på innovasjon og

nyskaping. Pumps & Pipes-samarbeidet mellom Houston og Stavanger hadde for eksempel sitt utspring i dialog og presentasjon som først ble gitt på et WECP arbeidsmøte.

En viktig målsetting er å bevare og videreutvikle kontakt med politisk og administrativ ledelse i sentrale WECP-byer. For Stavanger er dette først og fremst Houston, Aberdeen, Esbjerg, St. John's, Halifax, Kuala Lumpur og Perth. Kontakten skaper et grunnlag for økt kontakt og samarbeid mellom akademiske institusjoner, næringslivsaktører og forskningsinstitusjoner i Stavangerregionen og de sentrale WECP-byene.

Greater Stavanger har siden årsmøte som fant sted i Stavanger 2014, ledet arbeidet med å gjennomføre en årlig undersøkelse på noen utvalgte indikatorer for å søke mer kunnskap om viktigheten av olje og gass virksomheten for de ulike byene i nettverket. Det har vært en utfordring å få innhente sammenlignbare data fra alle byene, men basert på det som er gjort i 2015 og 2016 ser vi noen interessante trekk som kan følges over tid. Dette gjelder blant annet uventet store variasjoner mellom byene i andel av arbeidsstyrken som jobber innenfor energisektoren og derved også avhengigheten i byene i forhold til olje & gass sektoren.

I 2016 overtok Greater Stavanger ledelsen av fagkomité for næringsutvikling. Komitéen sitt mandat er å fremme næringsutvikling mellom byene og gir en unik mulighet til å lære og formidle hvordan de ulike byene takler utfordringer med omstilling og deres kontinuerlige arbeid med å utvide sitt næringsgrunnlag.

I første tertial 2017 har WECP avholdt sitt årlige arbeidsmøte som finner sted i Houston i mai samtidig med OTC. Et viktig hovedfokus for møtet var arbeidet med utarbeidelse av ny strategi for nettverket. I styremøtet ledet konsulent Mitchell Seale fra EY en diskusjon omkring utarbeidelse av visjon og mission statement for nettverket. Etter en fruktbar debatt var det enighet om følgende;

Vision

«To be the world's leading partnership of energy cities that drives collaboration, innovation and sustainability to enhance the lives of our citizens»

Mission

“Provide a mayoral forum among energy cities to enhance collaboration with government, corporate and academic leaders”

Basert på disse, skal arbeidet med å utarbeide konkrete målsettinger for nettverket fortsette når de igjen møtes i Halifax i september/oktober 2017 for årsmøte.

I forbindelse med årsmøte for 2017 som skal finne sted i Halifax i oktober, jobbes det med å få til en økt deltakelse fra næringslivet. I Houston redegjorde Halifax for hvordan de vil tilrettelegge for egne program for firma som ønsker å delta for å se på mulige samarbeids- og forretningsmuligheter. Basert på dette startet vi umiddelbart en dialog med blant annet Stavanger havn og Norwegian Energy Partners for å identifisere i hvilken grad deltakelse fra vår region kan være hensiktsmessig. Dette arbeidet vil bli intensivert og konkretisering framover våren og sommeren, med en klar målsetting om å ha med en gruppe selskap og institusjoner/organisasjoner slikt samarbeid kan være aktuelt for.

OTC Houston

Årets delegasjonsreise, politikerprogram og messeprofilering i forbindelse med OTC Houston ble gjennomført etter planen.

Årets utgave av delegasjonen besto av 198 delegater. Dette var en svak oppgang fra i fjor, og forholdene i industrien tatt i betraktning, så er oppslutningen rundt reisen fortsatt stor. Det at den negative trenden er snudd, er et av mange tegn på at det nå går mot bedre tider i bransjen.

76% av delegatene var menn, mens 24% var kvinner. Det betyr at kvinneandelen holder seg nokså stabil.

En grov fordeling av delegatene viser at 60% av delegatene var fra næringslivet, 6% var fra FoU og 34% fra offentlig sektor. Nedgangen i andelen fra næringslivet fortsetter dessverre, men de er fortsatt den dominerende andelen av delegasjonen.

Det faglige programmet besto av frokostseminaret hvor det globale markedsbildet generelt og det amerikanske spesielt ble drøftet.

Det ble arrangert en seminarbuffet tirsdag formiddag. Den besto av et seminar i regi av NCE Subsea og Subsea Valley med faglig innhold. Det ble også arrangert et seminar om økonomisk utvikling, spesielt rett mot deltakerne fra offentlig sektor.

For offentlig sektor var det i tillegg et besøk hos Statoil og et frokostmøte med NACC (Norsk-Amerikansk handelskammer).

Det ble videre arrangert besøk til Texas Medical Innovation Center.

Undersøkelser viser at det som delegatene opplever at de har mest utbytte av ved å være en del av delegasjonen, er mulighetene til å bygge og utvikle nettverk. Det ble organisert møteplasser for delegasjonen og andre nesten hver dag.

Hele 75,6% av delegatene oppgir å ha oppnådd sin målsetting på en god eller svært god måte. Dette er nesten identisk med i fjor.

Delegatene fikk i gjennomsnitt 9,45 nye nasjonale og 5,32 nye internasjonale kontakter. Det er en økning fra i fjor, så konklusjonen etter fjorårets reise om at til tross for at delegasjonen har minsket i absolutt størrelse, får de som reiser i gjennomsnitt mer ut av den, blir bekreftet.

Delegatene fra det offentlige bør i størst mulig grad følge resten av delegasjonen. Dette fordi at reisen er en utmerket plattform for relasjonsbygging med bedriftene. Men de offentlige har også egne behov som er viktige fyller. Vi hadde derfor også i år tilrettelagt opplegg for regionens politikere og byråkrater. Spesielt vil vi her nevne ovennevnte seminar om økonomisk utvikling, som var en oppfølging av tilsvarende seminar i fjor, hvor vi igjen så på byene Austin og Houston sitt arbeid med diversifisering og vekst. Denne gangen fra innovasjonsaktørers synsvinkel.

Det var egne omvisninger på messen med besøk på stand til selskaper som var spesielt relevante.

SXSW (South by South West)

South By South West (SXSW) finner sted i Austin hvert år i mars. Den første SXSW-festivalen ble arrangert i 1987. Det startet som en løst musikksammenkomst i en relativt søvngig universitetsby, men har siden vokst til en storskala internasjonal konferanse/festival som inkluderer musikk, film og teknologi. I en årrekke har festivalen lansert de siste løsningene og idéer fremvoksende teknologier og har lenge vært en viktig del av byens identitet og kultur og helt sentral for byens økonomiske utvikling. Det anslås at SXSW i 2015 tiltrakk seg mer enn 400.000 deltagere og genererte inntekter på \$315 millioner. I 2016 deltok også daværende president Barack Obama på SXSW interaktiv.

Basert på erfaringene fra deltakelsen i 2016, ble det besluttet at Greater Stavanger i mars 2017 ville jobbe tett med det norske generalkonsulatet for å få til en bredere og mer samlet norsk tilstedeværelse på SXSW. Hovedmålsettingene til Greater Stavanger med deltakelse på SXSW, er å

tilrettelegge for målrettede møteplasser for de regionale selskapene, knytte de opp mot amerikanske miljø og bidra til å knytte strategiske allianser med innovasjonsmiljø i Austin.

Sammen med Generalkonsulatet i Houston, IKT Norge, Abelia og Trondheimsregionen organiserte vi den 10. mars et arrangement for å knytte norske startups med amerikanske investorer og selskaper. Arrangementet tiltrakk seg i under av 100 deltakere. De norske bedriftene fikk alle anledning til å pitche hva selskapet deres kan tilby ovenfor amerikanske bedrifter og investorer. I alt åtte norske selskaper deltok, hvorav tre av selskapene var fra Stavangerregionen; Requestify, Careinvent og Doublethink.

Requestify er en ny sosial plattform som knytter folk sammen gjennom musikk. Den nye app'en gjør sosiale sammenkomster bedre ved at du lettere kan etterspørre, kontrollere og dele musikken. Se presseklipp fra DN her.

Careinvent AS er et selskap fra Sandnes som har som lidenskap å utvikle apper som beriker livene til andre. Det langsiktige målet er å starte en stiftelse som kan hjelpe fattige mennesker ved å gi dem gratis tekniske verktøy.

Doublethink er et teknologi- og kommunikasjonsbyrå som utfordrer etablerte normer for kommunikasjonsmetoder og praksis gjennom nyskapende samarbeid og ved bruk av kjerneelementene i dagens moderne kommunikasjonsformer.

I tillegg var Greater Stavanger med-organisator på en felles nordisk kveld der de samme selskapene fikk anledning til å eksponere seg for det amerikanske markedet.

Erfaringene fra årets opplegg er svært positive. Det felles norske samarbeidet bidro til at vi kunne gjennomføre flere felles arrangement til en lav kostnad.

De regionale selskapene som deltok var svært positive.

«Jeg syntes pitchen gikk veldig bra, og vi har allerede snakket med flere som ønsket å se på et samarbeid. Målet med SXSW er å vise frem produktet, komme i kontakt med investorer og forskjellige music hootshots. Rett og slett nettverke», sa Christoffer Riseng i Requestify.

«For Doublethink har målsettingen med å reise til Austin vært å generere buzz for selskapet og prosjektene. – Vi ønsker å få investorer interessert i konkrete prosjekter som allerede har kommet et stykke på vei. Vi skal heller ikke legge skjul på at inspirasjon er en viktig faktor for oss; Austin er en av de mest levende og progressive byene i hele USA, og man føler seg mer levende bare ved å ta inn over seg alt som skjer. Det uoffisielle slagordet for byen er jo "Keep Austin weird", og vi skal i hvert fall gjøre vårt for å bidra», sa Magnus Birkenes i Doublethink.

Greater Stavanger er i løpende dialog med Generalkonsulatet i Houston og UD i Oslo for å vurdere hvordan man kan planlegge et samlet og forbedret opplegg i mars 2018.

Scottish Development International (SDI)

Etter to år uten representasjon i Norge, etablerer SDI igjen kontor i Norge og Stavanger. Greater Stavanger har bidratt til å finne kontorplass på Ipark, da SDI har uttrykt ønske om å være lokalisert i nærheten av Greater Stavanger som de regner som sin lokale samarbeidspartner.

BusinessBroen

Etter mer enn ett års opphold, har Nord-Jylland fra og med januar 2017 fornyet sin lokale kontrakt (Harald Finnvik) og Greater Stavanger vil være sentral i nettverket deres. Foreløpig er det lite aktivitet, men det forventes å øke etterhvert som aktiviteten øker både i bygge- og energibransjen.

Greater Stavanger deltok i januar på kontaktmøte med administrativ ledelse i BusinessBroen og nærings sjefen i Aalborg.

SATSING PÅ SMARTE SAMFUNN OG MORGENDAGENS INDUSTRI

Smarte samfunn

Etter å ha vært i dialog med mange av partnerkommunene, har Greater Stavanger satt i gang et arbeid rundt den smarte regionen. Erfaringene viser at det skjer veldig mye positivt i kommunene som det er ønskelig å dele kunnskap om og der det er hensiktsmessig etableres samarbeid om. Greater Stavanger har i første tertial tatt initiativ til disse aktivitetene innen dette området:

Møterekke

Et uttrykt behov fra kommunene har vært å ha en felles regional arena for næringsutvikling i forbindelse med smart. Greater Stavanger, i samarbeid med Stavangerregionens Europakontor, har planlagt og igangsatt en møteserie på fire møter som skal finnes sted i løpet av året. I første tertial fant første møte i serien sted med teamet "muligheter". På møtet kunne de framømte bla høre om hvilke muligheter som finnes i EU-systemet, om hva som skjer på dette området innen IT i Stavanger kommune og om hvilke vyer Greater Stavanger har for smartarbeidet i regionen i tiden framover. Møterekken fortsetter nå under Impact Week hvor temaet skal være "deling".

Smart infrastruktur

Et viktig område hvor det offentlige kan tilrettelegge for næringsutvikling i forbindelse med smart, er infrastruktur. Felles regionale standarder basert på internasjonale, deling av fysisk infrastruktur og ikke minst kunnskap i tilknytning til dette, er alle ting som vil kunne ha en positiv effekt på næringsutvikling i regionen. Dette både fordi det lokale/regionale markedet styrkes, men også for det reduserer risiko ved utvikling av nye løsninger. Noe som igjen bidrar til konkurransekraft. Det planlegges egne regionale møter rundt dette i samarbeid med Stavanger kommune som har kommet et godt stykke på vei i dette arbeidet, og som er proaktive i forhold til å dele med andre kommuner.

Delegasjonsreise til Smart City Expo Barcelona

Smart City Expo er kanskje verdens største møteplass for smart. Greater Stavanger har igangsatt et arbeid for å arrangere en delegasjonsreise til Barcelona. Reien retter seg primært mot næringsaktører med tanke på eksport, men også mot offentlig sektor med tanke på læring.

Triangulum

Triangulum-prosjektet er en del av EU's forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020, og har som formål å vise, dele og gjenta smarte løsninger. Prosjektet tar for seg utfordringer knyttet til klima og miljø gjennom tiltak som skaper integrerte løsninger for IKT, energi og mobilitet. Overordnet målsetting er EUs klima- og energimål, som inkluderer reduksjon av utslipp, økt energieffektivisering og økt bruk av fornybar energi. Stavanger kommune har prosjektlederansvaret, og hovedpartnerne består ellers av Lyse Energi, Rogaland fylkeskommune, Universitetet i Stavanger og Greater Stavanger. Stavanger er fortsatt den eneste byen i Norge med status som fyrtårnby i Horisont 2020-programmet.

Greater Stavangers rolle i Triangulum-prosjektet er å spre prosjektets opparbeidete kunnskap om integrerte løsninger, samt utveksling av beste praksis til regionens kommuner og aktører. Greater Stavanger deltar dessuten i det overordnede internasjonale kommunikasjonsarbeidet for prosjektet. Vi er representert i eiergruppen, styringsgruppen og regnskapsgruppen som er opprettet lokalt.

Ved å ha ansvar for kommunikasjonsarbeidet i Stavanger, betyr det at vi tilrettelegger for møteplasser, dialog, informasjonsspredning og lokale studieturer for å vise hva som skjer i prosjektet, samt deler informasjon med de internasjonale partnerne i prosjektet.

De fem lokale partnerne i regionen har følgende leveranser i prosjektet:

- Systemer for energistyring og innovative videoløsninger skal testes i 100 private hjem, for å senke energiforbruket, og øke brukerbevisstheten. En skole og ett sykehjem skal teste løsninger for varmestyring, lys og luftkvalitet.
- Ny energisentral basert på minimum 75% fornybare energikilder bygges i et felles sentralstyrt anlegg for varme og kjøling til tre av Stavanger kommunes administrasjonsbygg i sentrum. Målet er reduksjon av CO2-utslipp, varmegjenvinning og energieffektivisering.
- Tre batteridrevne busser blir testet ut i ordinær rutetraffic, med særlig fokus på infrastruktur for lading av elektriske kjøretøy. Målet er reduksjon av CO2-utslipp, nettkapasitet og sikkerhet. Regionen er den første i Norge som gjør dette!
- Store datamengder samles nå i en nettskyløsning som skal håndtere data fra hele prosjektet. Målet er økt bruk av åpne data.
- Erfaring og kunnskap fra prosjektet skal deles og formidles både lokalt og internasjonalt.

Hovedaktivitet for Greater Stavanger i første tertial har vært å lede arbeidet med å få utviklet og produsert en film til bruk på sosiale medier for å få fram hva Triangulum prosjektet betyr for regionens innbyggere.

Zoaring har produsert tegnefilmen som har fokus på at kloakken i Stavanger skal gi kjøling og varme til Svømmehallen, Rådhuset og servicetorget i Stavanger sentrum gjennom en ny energisentral. At 100 hjem har blitt utstyrt med smartteknologi som gir beboerne muligheten til å styre lys og varme og få oversikt over energiforbruket hjemme. Og at det går tre batteridrevne busser i ordinær rutetraffic, som er med på å redusere CO2-utslippene. Publisering av filmen på sosiale medier ble samordnet og foretatt samtidig av de lokale Triangulum partnerne Greater Stavanger, UiS, Rogaland fylkeskommune, Lyse og Stavanger kommune. Filmen har nådd over 100.000 personer og har 37.000 visninger på sosial medier.

I første tertial startet også arbeidet med å planlegge et eget Triangulum arrangement under Impact Week i juni. Også dette for å få ut informasjon om tiltak og resultat i prosjektet til innbygger, kommuner og andre regionale aktører.

Smartkommune

Gjennom Smartkommuneprosjektet har kommunene i Stavangerregionen kommet et langt skritt nærmere den regionale næringsplanens målsetting om å utvikle en samordnet og effektiv offentlig sektor innenfor plansak-, byggesak- og geodatafeltet. Greater Stavanger er prosjektansvarlig, og Asplan er engasjert som prosjektsekretariat. I prosjektperioden er det satt i verk en rekke prosesser og tiltak for å samordne, effektivisere og digitalisere kommunenes rutiner og arbeidsprosesser. Det er også etablert en felles digital kartportal for kommunene. Driften er delvis finansiert av Greater Stavanger, og delvis av egenbetaling fra kommunene.

I lengre tid har den store oppgaven i denne prosjektfasen har vært etablering av portal for plan- og byggesakdialog («eByggWeb») i alle kommunene. Anskaffelsen ble for en stor del dekket av statlige tilskuddsmidler, da DIFI anså at portalen representerer et pionerprosjekt. Gjennom denne nettbaserte tjenesten oppnås en vesentlig bedre dialog mellom søker (innbygger eller bedrift) og kommunen. Løsningen er på plass i de fleste kommuner. Noen kommuner har ikke prioritert å få

byggesaksløsningen på plass. I april 2017 ble det arrangert et seminar for smartkommunene der ulike problemstillinger ble tatt opp, og det ble gitt innspill til videreutvikling av løsningen til leverandør. 43 deltok på seminaret

Smartkommune har fått utviklet et system for automatisk generering av situasjonskart. Dette har vært svært vellykket, og det er produsert et svært høyt antall kart. Bare i Stavanger er det tatt ut ca. 1.000 situasjonskart gjennom løsningen de første fem månedene i 2017. Situasjonskart har tidligere blitt produsert manuelt i kommunene. Noen innkjøringsproblemer er det i enkelte kommuner, men i hovedsak har løsningen full funksjonalitet i Kvitsøy, Stavanger, Sandnes, Gjesdal, Sola, Strand, Randaberg, Rennesøy, Time og Klepp.

Smartkommune legger mye arbeid ned i å holde kommunene oppdatert på ulike effektiviserings- og utviklingsprosjekter på nasjonalt nivå, og flere av kommunene deltar aktivt i utviklingsarbeid.

Det pågår et kontinuerlig arbeid med å utarbeide felles maler innen ulike felt. Faggruppene er også en viktig arena for erfaringsutveksling.

I første tertial er det gjennomført møte i plangruppa, byggesaksgruppa, geodatagruppa, gruppe for utbyggingsavtaler og styringsgruppa. Alle kommuner inviteres i alle gruppene.

REGIONENS ATTRAKTIVITET OG MÅLRETTET ATTRAKHERING AV BEDRIFTER

Arealguiden

Målsettingen med www.arealguiden.no er å gi bedrifter som er på flyttefot oversikt over regionens tilbud av tomter og lokaler på en enkel måte. På www.arealguiden.no er det lett å finne tomter og lokaler som tilfredsstiller aktuelle behov og ønsker som bedriften kan ha både med hensyn til type areal og med hensyn til avstand fra flyplass, tilgang til kai og lignende. Antall unike besøk på nettsiden per måned har økt fra om lag 1.000 i begynnelsen av 2016 til årets begynnelse til om lag 1.500 per måned utover høsten 2016.

Arealguiden for næringsarealer ble lansert i april 2011, og er nå innarbeidet som et verktøy for tilbydere og etterspørrere av næringsarealer i regionen. Nettsiden er oversatt til engelsk slik at den vil nå ut til enda flere.

Business Region Bergen, Haugaland Vekst og Lister Nyskaping har kjøpt bruksrettigheter til verktøyet i sine respektive regioner. Fra 2016 er også Hardangerrådet IKS, Grenland Vekst og Arendalsregionen med i arealguiden.no. I tillegg inngår Elverumregionens Næringsutvikling avtale fra 2017.

Ruteutviklingsforum

Regionens flyerutetilbud er blant faktorene som bedriftene legger størst vekt på ved valg av lokaliseringstid. I tillegg spiller et godt flyerutetilbud en avgjørende rolle for viktige deler av omstillingsarbeidet, slik som satsing på reiseliv, kongresser og arrangementer. Målet for Ruteutviklingsforum er derfor å bidra til at Rogaland har et flyerutenett som er tilpasset næringslivets behov og som støtter opp under regionens destinasjonssatsing.

Stavanger Lufthavn, Sola er hardt rammet når det gjelder nedgang i antall flypassasjerer som følge av redusert aktivitet i oljeindustrien. I 2016 hadde lufthavnen 4.193.665 passasjerer. Dette er en

reduksjon på 6,8 prosent sammenlignet med 2015. Til sammenligning hadde Bergen en reduksjon på 1,2 prosent, mens Trondheim og Oslo hadde en økning på henholdsvis 1,5 og 4,5 prosent.

Til tross for svak utvikling i 2016 fortsetter reduksjonen inn i 2017. Første kvartal 2017 var passasjerantallet 2,4 prosent lavere enn første kvartal 2016. Utenlands trafikken gikk mest ned med en reduksjon på 4,5 prosent, mens innenlandstrafikken ble redusert med 1,3 prosent.

I tillegg til redusert passasjervolum opplever flyselskapene også at næringslivet har et sterkt kostnadsfokus og i større grad enn tidligere etterspør billige billetter framfor businessbilletter. For flyselskapene medfører dette samlet sett et sterkt press på lønnsomheten på enkelte ruter.

Med utgangspunkt i behovet for omstilling og nyskaping som regionen står overfor, er det helt avgjørende at regionen opprettholder attraktivitet og konkurransekraft. Med et stadig dårligere flyrutetilbud er et av regionens viktigste konkurransefortrinn i ferd med å forvitne.

Ruteutviklingsforum satte høsten 2016 i gang et arbeid med å utarbeide en ny strategi for ruteutviklingsarbeidet, finansiert av Avinor, Stavanger kommune og Greater Stavanger. Som en del av strategiarbeidet er det innhentet informasjon om hvordan flyruteutviklingsarbeid drives og finansieres i andre regioner både i Norge og internasjonalt. Gjennom dette arbeidet er det blant annet brakt på det rene at Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune bidrar med betydelige midler til ruteutviklingsarbeidet som foregår i regi av Fly BGO. Dette gjør man i Bergen har mulighet til å jobbe mer med flyruteutvikling på en langt mer offensiv måte enn i vår region.

Den nye strategien legger opp til at det må arbeides langt mer offensivt med ruteutvikling enn tidligere. Dette innebærer blant annet at det må avsettes ressurser til å jobbe med konkrete businesscase som presenteres for flyselskapene. Strategien legger opp til at fylkeskommunen må mye sterkere på banen når det gjelder finansieringen av ruteutviklingsarbeidet og at flere kommuner også bør bidra.

Ruteutviklingsforum består av Stavanger kommune, Sola kommune, Avinor, Statoil, Region Stavanger, Næringsforeningen i Stavangerregionen og Greater Stavanger. Det er Greater Stavanger som leder forumet.

Analyse og kunnskapsinnhenting

Greater bidrar til økt felles kunnskap og forståelse blant sentrale utviklingsaktører og beslutningstakere om den regionale utviklingen.

Greater Stavanger oppdaterer jevnlig sitt styre om utviklingen i arbeidsledighet, befolkning, boligbygging, flytting, osv. I tillegg er dette temaer som også diskuteres jevnlig på møtene for regionens næringsansvarlige. Greater Stavanger bistår også kommunene med analyser og faktagrunnlag.

Kommunikasjon og markedsføring

I tillegg til å bli omtalt i pressen, har Greater Stavanger opptrådt mye i sosiale medier. Sosiale medier er et område vi har prioritert, og vår rekkevidde har økt betraktelig i det siste. Vi har hatt svært god respons på markedsføring gjennom spesielt Facebook, LinkedIn og Google. Alle innlegg som blir publisert på Facebook, blir nå publisert både på norsk og engelsk, slik at Greater Stavanger når ut til et enda bredere publikum.

Vi opplever at nyhetsbrevet vårt fungerer svært godt for å informere partnerkommuner, samarbeidspartnere og andre interessenter om aktivitetene våre. Per i dag når nyhetsbrevet ut til 3.300 personer, og antallet som melder seg på nyhetsbrevet øker kontinuerlig. Nyhetsbrevet går ut én gang i måneden og inneholder alltid ferske arbeidsledighetstall, nyhetsaker og kalender med informasjon om fremtidige arrangementer hvor Greater Stavanger har en betydelig rolle.

I første tertial har Greater Stavanger arbeidet også med eksternt informasjonsarbeid for å fortelle om våre aktiviteter og prosjekter. Pressemappen finnes [her](#). Her finnes klipp fra medier hvor Greater Stavanger og våre prosjekter er nevnt.

Vi har også sørget for å invitere både regional, nasjonal og internasjonal presse til arrangementer og prosjekter som ONS, Mulighetsterminalen, Årskonferansen, Norway Pumps & Pipes, SXSW og OTC.

Standutvikling og messeprofilering

På OTC hadde Greater Stavanger stand sammen med ONS. På standen ble salgsargumenter for hvorfor man bør investere i Stavangerregionen markedsført gjennom en film. Det ble også delt ut flyers til interesserte. Messeprofileringen resulterte i at ONS solgte flere standplasser og at Greater Stavanger fikk tre leads på bedrifter som vurderer å etablere seg i regionen. Disse er overlevert til prosjektleder for Invest in the Greater Stavanger region-prosjektet som følger dette opp videre.

Vertskapskontoret

Hovedformålet med vertskapskontoret er å bidra til at Stavangerregionen og Rogaland framstår som et godt vertskap og en attraktiv region ved å tilby delegasjoner fra nasjonalt og internasjonalt næringsliv, samt offentlig forvaltning, besøksprogram som er godt tilpasset hensikten med besøksreisene. Videre har vi utviklet programmer som gjenspeiler regionens samlede ressurser og kompetanse. Det har vært et mål at regionen gjennom oppfølging og formidling får best mulig utbytte av de mange kontaktene som knyttes.

Tiltaket er et tilbud til næringsliv, institusjoner og det offentlige om å planlegge og gjennomføre program for gjestende delegasjoner som vurderes som viktige i et regionalt næringsutviklingsperspektiv. Vertskapskontoret tar hånd om den direkte dialogen med oppdragsgiveren, foretar logistikkhåndtering, foreslår program-innhold og avtaler møter/presentasjoner og bistår i gjennomføringen.

Fra en situasjon med mange besøkende delegasjoner, ble det i 2015 en vesentlig lavere etterspørsel. I budsjettet for 2016 ble derfor ressurser omprioritert fra kun å ta imot delegasjoner og dele erfaringer, til at slike opplegg også måtte være knyttet til ekstern markedsføring av regionen og mulighet for å tiltrekke seg bedrifter og/eller økt markedsføring på globale markeder for regionale produsenter.

I 2016 og 2017 har det være en økt interesse fra andre norske regioner om å høre hvordan Stavangerregionen har organisert arbeidet med strategisk næringsutvikling gjennom Greater Stavanger.

I første tertial 2017 har vi lagt til rette for to besøk fra andre norske regioner. I mars kom Sunnmøre Regionråd med åtte personer (inkludert ordførerne fra Stranda, Haram, Skodje, Ålesund og Vanylven). Programmet var konsentrert omkring erfaringsutveksling knyttet til arbeidet med strategisk næringsplan og organisering av Greater Stavanger. I mai var det Follorådet vi utarbeidet program for. De besøkte regionen og hadde med syv ordførere, syv rådmenn og to fra administrasjonen. Fokus var næringsutvikling, by- og tettstedsutvikling og regionsamarbeid.

I mai besøkte energiminister fra Mosambik Norge. Greater Stavanger ble bedt av den norske ambassaden i Maputo om å legge til rette for besøket i Stavanger. Energiministeren skulle også til Oslo for å treffe den norske statsadministrasjonen og sin kollega. Besøket i Stavanger var fra 7. – 8. mai og det deltok 14 personer i delegasjonen (inkludert den norske ambassadøren til Mosambik). I Stavanger besøkte de foruten Greater Stavanger, PTIL, OD, IRIS, NORSEA og Statoil. Fokus var rettet mot Norge som olje- og gassnasjon og Stavanger som energihovedstad.

Bedriftsrekruttering

Greater Stavanger sin rolle er oftest å bidra som koblingsboks mellom bedrifter som søker å etablere seg her og mulige lokale samarbeidspartnere.

Greater Stavanger har i første tertial etablert ”Invest in the Greater Stavanger region” som *brand* med nettside og grafisk materiale, samt sørget for eksponering ved flere anledninger.

Det er også blitt jobbet systematisk med å samle inn caser og salgsargumenter for regionen.

Fremover er det ønskelig å involvere flere fra akademia, næringsliv og offentlig sektor. Greater Stavanger har en koordinatrorolle som informasjons- og kunnskapsknutepunkt .

Prosjektene vi har jobbet med de siste månedene under dette prosjektet er:

Lokalisering av Fornybarfondet – som er sikret til regionen.

I skrivende stund vet vi at neste steg vil være oppnevning av arbeidende styreleder. Denne kan være på plass før sommeren. Når dette steget er på plass vil det komme prosjektteam(innleid) og prosesser som rekruttering og leie av lokaler med mer vil kunne gå videre.

Greater Stavanger og teamet fra andre lokale aktører er klar til å bidra det vi kan få lov til i den påfølgende prosessen slik at etableringen av fondet blir en suksess, utfra mandag, for Norge og Stavangerregionen.

Lokalisering av Landbruksdirektoratet

Rogaland er samlet om å ønske direktoratet velkommen til fylket med den tyngste og mest komplette verdikjeden innen landbruksnæringen i landet. Vi vil stå samlet for å sikre oppbygging av et sterkt kompetansemiljø og sørge for at vi ivaretar familiene som flytter med direktoratet.

Dette er åpningen i brevet som nær samtlige ordførere i fylket har sluttet seg til i løpet av først tertial for å vise at vi er klar til å ta imot Landbruksdirektoratet.

Greater Stavanger har jobbet sammen med en et team av offentlige og private aktører; Fylkesmannsembetet, Fylkeskommunen, Næringsforeningen, Bondelaget, Jærrådet med flere. Leder for arbeidsgruppen er Ane Mari Braut Nese som er ordfører i Klepp, styreleder i Jærrådet og styremedlem i Greater Stavanger.

Dette teamet har også laget en faktaoversikt om Matfylket Rogaland som vil kunne være nyttig utover denne prosessen.

Framdriften nå er at Landbruksdepartementet skal legge fram sin rapport med vurdering av ulike lokasjoner innen 1. juli, og at endelig beslutning om hvor blir tatt på statsrådsnivå i løpet av sommeren.

Kraftkrevende industri/kraft og fiberkabler og ringvirkningene av dette.

Greater Stavanger deltar i arbeidet med å rigge regionen for mottak av større kraftkrevende bedrifter, som først og fremst vil være datasenter eller eksempelvis hydrogenproduksjon.

Initiativet er tatt og ledes av Ryfylke IKS med deltakelse av Rogaland Fylkeskommune, Haugaland Vekst og Greater Stavanger. Arbeidet i først tertial kan inndeles i tre underprosjekt:

1. Innhenting av investor kapital/forhåndssalg av kapasitet for å sikre grunnfinansiering av fiberkabelen. Et arbeid som er i ferd med å bli slutført med suksess og forventes å være på plass i andre tertial.
2. Vurdering av lokasjoner etter gitt krav og kriterier for en typisk kunde. Hensikten er å indentifisere mulige hindringer i form av for svakt strømnnett og eller store hindringer med områderegulering.
3. Gjennomføring av ringvirkngstudie for datasenter i Norge, Menon.

Greater Stavanger sin rolle har vært å delta i styringskomitéen og som sparringpartner.

Prosjektet ventes reorganisert i løpet av andre tertial 2017 ved at aktiviteten overføres til et AS, og vår rolle forventes å bli mer perifer. Samtidig er dette det mest håndfaste strategiske prosjektet for å bringe ny aktivitet til regionen som vil kunne gi store ringvirkninger og langsiktige arbeidsplasser. Det vil fortsatt være det prosjektet i Invest in the Greater Stavanger region som kan gi oss lokaliseringen av aktører som Google og Facebook.

Samfunnspåvirkning

I tråd med etablerte retningslinjer har vi jobbet videre med aktuelle saker av stor betydning for regionen. Felles for sakene er at vi jobber i samarbeid og forståelse med mange aktører fra regionen. Greater Stavanger tar seg av koordineringen og planleggingen av arbeidet. Svært mange saker som angår regionen blir lagt ut til offentlig høring. Den store utfordringen i dette arbeidet er å vite når tid en melding blir lagt ut og den korte responstiden det er fra offentliggjøring til høring. Reiselivsmeldingen visste vi kom i vårsesjonen, men ikke når tid. Den kom 21. mars med høring allerede to uker senere. I slike tilfeller har vi ikke lang tid å reagere.

Reiselivsmeldingen

Denne ble fokusert allerede på vårt årlige møte med representanter fra Rogalandsbenken tidlig i desember 2016. På tross av dette klarte vi (politikerne, aktørene, Næringsforeningen og Greater Stavanger) ikke å få med oss at meldingen ble lagt ut 21. mars med høringsfrist 4. april. Sammen med representanter fra Næringsforeningens ressursgruppe for reiseliv under ledelse av Elisabeth Saupstad fra Region Stavanger, utarbeidet vi på kort varsel regionens kommentarer til meldingen. Disse ble sendt Næringskomiteen på Stortinget samt alle representantene på Rogalandsbenken. Komiteen leverte sin innstilling 23. mai med debatt i Stortinget 30. mai.

Lov om statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgsvesenet

Under ledelse av UiS har Greater Stavanger deltatt aktivt i arbeidet med forberedelsene til den nye loven om statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgsvesenet. Regjeringen la fram lovproposisjonen om opprettelsen av kommisjonen 24. mars med høring for helse- og omsorgskomiteen 18. april. Representanter fra UiS deltok i høringen på Stortinget. Målsettingen for deltakelsen var å argumentere for loven, ikke lokalisering. Saken er spesiell fordi ingen representanter for sykehusene er for loven og heller ikke deltok i høringen. Innstilling fra komiteen hadde frist 22. mai med Stortingsbehandling 1. juni. Påvirkningsarbeidet både med støtte til loven og til lokalisering i vår region har omfattet hele Rogalandsbenken og de øvrige medlemmene i Helse- og omsorgskomiteen. Stortinget ga sin tilslutning til opprettelse av kommisjonen 1. juni. Lokalisering blir besluttet på et senere tidspunkt.

Statlige arbeidsplasser i regionen

Sammen med andre aktører, som blant annet Næringsforeningen og UiS, ble det besluttet at vi skulle

satse på å få Landbruksdirektoratet lokalisert til regionen. Flyttingen omfatter totalt ca. 500 stillinger. Dette fordi at regionen har de beste argumentene og for at andre organisasjoner som vi også var interessert i, var lagt klare føringer om lokalisering andre steder.

Nytt regelverk for helikopterflyving på norsk sokkel

Europeiske myndigheter har tatt initiativ til å innføre et nytt offshore helikopterregelverk i hele EU- og EØS området. Dette er en del av EUs mangeårige arbeid med å etablere harmoniserende felleseuropeiske regler for luftfartsoperasjoner.

Det nye regelverket, "Helicopter Offshore Operations (HOFO)" inneholder mange av de samme kravene vi har i dagens regelverk, men divergerer på en rekke sentrale punkter som har stor innvirkning på sikkerheten i de norske offshoreoperasjonene. Den viktigste forskjellen er at kravet til norsk godkjenning for driftstillatelse, Air Operator Certificate (AOC) faller bort. Konsekvensen er at norske myndigheter mister muligheten til å kontrollere selskaper som ønsker å drive aktivitet på norsk sokkel.

Saken ble redegjort for i styremøte i desember 2016. Greater Stavanger var i sakens anledning tilrettelegger for et felles brev undertegnet av en rekke ordførere langs kysten som enten er vertskap for helikopterbase og eller har mange innbyggere som arbeider offshore.

I første tertial 2017 avgjorde Samferdselsdepartementet at EUs regelverk ikke skal innføres i Norge, og det er faktisk første EU direktiv som Norge ikke implementerer.

I denne saken har vi arbeidet sammen med luftfartsmyndighetene, fagforeningene for offshore ansatte, og med "ordførernettverket" for å påvirke beslutningen i riktig retning, blant annet vi et felles brev til Samferdselsministeren.

Heimevernet

I første tertial ble det varslet i HV08 sitt distriktsråd om at vårt lokale distrikt kom til å bli hardest rammet av reduksjonene i heimevernsstyrken. På grunn av dette, ble det forfattet et brev som argumenterte for at vårt heimevernsdistrikt og fylke ble uforholdsmessig redusert på tross av høy aktivitet og tett befolkning.

Brevet argumenterte både for at prosessen med å vedta nedskjæringer i heimevernet måtte gå i parallell med den pågående Landmaktutredningen, samt være i henhold til vedtakene fattet i forbindelse med Langtidsplanen for Forsvaret og Riksrevisjonen sin rapport om samfunnssikkerhetsberedskapen.

I løpet av første tertial ble det tatt en beslutning som viser at vi er blitt hørt på punktet om at prosessene må gå parallelt med Landmaktutredningen og at ingen reduksjoner skal settes i verk før den er vedtatt. Saken er dermed fortsatt under utvikling.